

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Bakalářská práce

2023

Antonín Beránek

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Komparace obsahu rapových textů v USA a České republice

Bakalářská práce

Autor práce: Antonín Beránek

Studijní program: Mediální studia

Vedoucí práce: Mgr. Andrej Halada, PhD.

Rok obhajoby: 2023

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 01. 05. 2023

.....

Antonín Beránek

Bibliografický záznam

BERÁNEK, Antonín. *Komparace obsahu rapových textů v USA a České republice*. Praha, 2023. 36 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Andrej Halada, PhD.

Rozsah práce: 71 505 znaků s mezerami

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá porovnáním obsahu jedenácti textů trapové hudby z USA a jedenácti textů z České republiky. Cílem práce je zjistit, v jakých tématech se texty z obou zemí liší. V bakalářské práci vycházím z hypotézy, že působením rozdílných sociokulturních vlivů v USA a České republice se bude obsah textů nejposlouchanějších trapových skladeb lišit. Práce se zabývá vymezením základních pojmů, které se k tématu vážou, historií a vývojem žánru v obou zemích, a popisuje sociokulturní pozadí, které vznik rapu a jeho subžánr trap ovlivnilo. Teoretická část se také zabývá rapovým publikem, snaží se definovat jeho odlišnosti od většiny populace a může tak poskytnout lepší představu o propojení žánru a jeho fanoušků. Další klíčové téma práce se zabývá streamovacími službami, převážně serverem YouTube, který byl použit k účelům výzkumu. Empirická část práce se za pomoci kvalitativní obsahové analýzy snaží odpovědět na následující výzkumné otázky: Jak se liší četnost témat obsažených v nejposlouchanějších skladbách z USA a ČR? Jsou původní témata trapové hudby v USA častěji zastoupena než v ČR? Jaké by mohly být důvody pro odlišnosti v zastoupení jednotlivých témat? Závěr práce odpovídá i na hypotézu položenou na začátku bakalářské práce.

Abstract

This bachelor thesis deals with a comparison of the content of trap music lyrics in the USA and the Czech Republic. It examines eleven Czech and eleven US songs with the aim of finding out in which topics the lyrics from both countries differ. I hypothesize that the

differences in the themes present in Czech and US rap song are due to different socio-cultural influences. The theory part deals with the definition of the basic concepts related to the topic, the history and development of the genre in both countries and the socio-cultural background which influenced the emergence of rap and its subgenre trap. In addition, it also examines the rap audience, trying to define whether/how rap fans differ from the general population, and in doing so, aiming to provide a better understanding of the connection between the genre and its fans. The final theme discussed in the theory part are streaming services, mainly YouTube, which was used for the purposes of the research. In the empirical part, qualitative content analysis is used to answer the following research questions: (1) How does the frequency of themes contained in the most listened to songs written by Czech musicians and US musicians differ? (2) Is there a greater representation of original trap music themes in songs currently produced in the US compared to songs produced in the Czech Republic? (3) What could be the reasons for the differences in the representation of each theme?

Klíčová slova

rap, trap, hip hop, obsahová analýza, texty písní, USA, Česká republika

Keywords

rap, trap, hip hop, content analysis, lyrics, USA, Czech Republic

Title

Comparison of rap lyrics content in the USA and the Czech Republic

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval mému vedoucímu bakalářské práce Mgr. Andreji Haladovi, PhD. za cenné připomínky a podněty.

Obsah

Úvod	1
1. Vymezení základních pojmů	3
2. Historie rapové hudby	6
2.1. Historie rapové hudby v USA	6
2.2. Historie rapové hudby v České republice	8
3. Charakteristika rapového publika	10
4. Výzkum – obsahová analýza	12
4.1. Streamovací platforma YouTube	12
4.2. Uvedení do problematiky výzkumu	12
4.3. Výběr záznamové jednotky	14
4.4. Návrh systému kategorií	15
4.4.1. Redukce a slučování kategorií	23
4.5. Výsledky obsahové analýzy	25
4.6. Interpretace výsledků výzkumu	26
4.7. Shrnutí výsledků výzkumu	30
Závěr	32
Summary	34
Použitá literatura	36
Seznam příloh	42

Úvod

Mediální studia se zabývají analýzou a zkoumáním různých aspektů médií, včetně masových. Mezi něž patří i hudba. Hudba, prostředek masové komunikace, ovlivňuje stejně jako jiná média naše myšlení, chování a postoje k různým tématům.

Tématem mé práce je hudební styl rap a jeho subžánr trap. Rap vznikl na začátku 70. let v USA na území jižního Bronxu v New Yorku (Chang, 2005). V té době šlo pouze o prostředek, který tamější komunita využívala jako médium k vyjadřování svých názorů, životních zkušeností nebo jednoduše k zábavě. Rapová hudba se stala jedním z elementů subkultury hip hop, jež v průběhu let ovlivnila podstatnou část americké kultury.

Texty rapových skladeb jsou již od počátku vzniku žánru zajímavým mediálním obsahem, často díky jejich explicitnímu obsahu dostáváme nezkreslenou představu o realitě, jak ji interpret prožívá. Prostřednictvím textů můžeme získat náhled do prostředí, v němž texty vznikaly.

V počátcích žánru byl rap tvořen převážně afroamerickým obyvatelstvem z jižního Bronxu a představoval určitý druh kontrakultury vůči dominantním hudebním žánrům. Postupem času se rap dostal do hudebního mainstreamu a jeho kulturní význam v dnešní době, podle mého názoru, roste.

Trap je v současnosti jeden z nejposlouchanějších stylů rapu. Ovlivňuje poměrně velkou skupinu lidí, a proto jsem tento projev hiphopové kultury vybral pro svou bakalářskou práci. Chtěl bych se věnovat rozdílům mezi obsahy nejposlouchanějších trapových textů v americkém a českém prostředí. Budu sledovat období posledních deseti let. Předpokládám, že se v textech vyskytnou rozdíly, protože sociokulturní prostředí obou zemí je zcela odlišné.

Na začátku první, teoretické části, vymezím základní pojmy, které se budou v této práci objevovat. Poté se zaměřím na vývoj rapu, abych objasnil jeho kořeny, původní smysl a posun směrem k hlavnímu proudu hudby. Věnovat se budu počátkům historie rapu jak v USA, tak v České republice. Počátek vývoje žánru by mohl naznačovat některé rozdíly ovlivněné okolnostmi vzniku a prostředím, ve kterém se texty zrodily. Dalším krokem mé práce bude deskripce publika posluchačů rapové hudby, jež se měnilo od doby, kdy byl rap vnímán jako folklorní umění, až po současný mainstreamový status žánru.

Před empirickou částí práce se pokusím charakterizovat významné streamovací platformy. Zaměřím se především na internetový portál YouTube, ze kterého budu vycházet při obsahové analýze textů.

Pro potřeby analýzy vyberu na základě popularity jeden subžánr rapu. Skladby vyhledám na platformě YouTube. Budu analyzovat nejposlouchanější písně za posledních deset let.

Cílem mé teoreticko-empirické práce je ověření hypotézy, zda v rámci jednoho subžánru rapu existují rozdíly mezi obsahy rapových textů v USA a ČR.

Odklonění od výzkumné teze: V bakalářské práci jsem se odklonil od výzkumné teze. Původně jsem zamýšlel výzkum provést na platformě Spotify, ale You Tube disponuje lepší transparentností svých žebříčků, a proto jsem mu dal přednost.

1. Vymezení základních pojmů

Při vymezení základních pojmů z oblasti sociologie budu vycházet z Velkého sociologického slovníku z roku 1996.

Prvním pojmem, který se v mé práci objevuje, je pojem *masmédia*, kam patří i hudba, tedy rap. Masmédia bývají definována jednoznačně jako speciální prostředky masové komunikace, což je zvláštní typ komunikace, při které dochází k rozšiřování a sdělování informací a symbolických obsahů určených široké veřejnosti. Masmédia jako nositelé masové komunikace mohou ovlivňovat myšlení a jednání lidí i způsob jejich života. Působí neustále jak zprostředkovaně, tak především bezprostředně na upevňování nebo rozvolňování norem, na vytváření obecných hodnot, na socializaci, utváření postojů, vnímání, poznatky atd.

Jelikož se budu věnovat obsahové analýze textů, vymeším zde také pojem *obsahová analýza*. Jde o jednu z analytických metod, respektive o jednu z technik analýzy dokumentů, směřující k uspořádání a odhalování latentní informace v písemných materiálech nejrůznějšího druhu. Je postavena na objektivním, systematickém a kvantitativním popisu zjevného obsahu sdělení.

Při běžné obsahové analýze se v souladu s výzkumnou hypotézou volí *záznamová jednotka*. Záznamovou jednotkou je míněno slovo, výraz, celé prohlášení, zpráva, dopis apod. Výskyt této obsahové jednotky se sleduje v kontextu ucelené části sdělení, resp. materiálu, který se definuje jako kontextová jednotka. Je to např. jedno číslo časopisu, ale také článek, jeho odstavec, ústní projev apod. Kontextová jednotka vymezuje rozsah textu, který má být jednotlivě analyzován.

Nejčastěji užívaným pojmem mé práce je *rap*. Rap je většinou vnímán jako rýmování. Je to typ interpretace poezie. Interpret rytmicky pronáší text, časté jsou rýmy a hra se slovy, a to obvykle na pozadí hudby. Rapování je základním elementem hip hopu a je úzce spojeno s hiphopovou kulturou (Safire, 1992).

Pojem rap můžeme také nalézt ve Velkém naučném slovníku, kde je definován jako: „Diskotékový styl, který se kontinuálně vyvíjí od 1. poloviny 80. let 20. století. Těží z tradice rytmicky recitovaných textů do výrazného hudebního doprovodu, často se sociálně či etnický motivovaným poselstvím“ (Velký slovník naučný, 1999, s. 1220).

Pro účely mé práce můžeme použít jednoduchou kompilaci z obou definic: Rap je styl, kdy interpret rytmicky pronáší text za doprovodu hudby.

V jedné z výše uvedených definic se uvádí, že rap je spojen s *hiphopovou kulturou*, a proto je potřeba také popsat tento pojem. Jednoduchý výklad nabízí taktéž Velký slovník naučný: „Hip hop je moderní taneční hudba doprovázená rytmizovaným zpěvem“ (Velký slovník naučný, 1999, s. 532).

Poněkud širší verzi výkladu *hip hopu* nalezneme v knize *Can't stop Won't stop* (Chang, 2005), ze které vyplývá, že hip hop je také kulturní fenomén zahrnující společenské a politické sdělení. Mnoho textů se zaměřuje na témata, jako jsou rasismus, sociální nerovnost, násilí a chudoba. Hip hop se stal hlasem afroamerické komunity a umožňuje lidem sdílet své zážitky a vyjadřovat svůj názor.

Tento širší výklad pojmu hip hop mi připadá výstižnější, a z toho důvodu se k němu přikláním.

Budu-li psát o *subžánru* rapu, budu vycházet z definice, která je založena na obecném povědomí a běžně používaných termínech v hudebním světě. Subžánr rapu vychází z hlavních prvků rapu a hip hopu, ale zahrnuje také další hudební nebo stylové prvky, které ho odlišují od tradičního rapu.

Jelikož budu mluvit o specifikách rapového publika, měl bych zde vymezit také termín *publikum*. Definuje ho Velký sociologický slovník (1996): „Zpravidla větší skupina lidí, část veřejnosti, která je krátkodobě či dlouhodoběji v roli příjemců účastna některé ze specifických forem sociální komunikace, vyznačujících se velkou mírou iniciativy původců sdělování, ale i možností zpětné aktivity příjemců v průběhu recepce nebo po jejím ukončení.“

V další z kapitol se budu věnovat *streamovacím platformám*. Streamovací platformou rozumím webovou nebo mobilní aplikaci, která umožňuje uživatelům streamovat a sledovat různé formy digitálního obsahu, jako jsou videa, hudba, podcasty a další zvukové a vizuální materiály. Streamování znamená, že uživatelé mohou přehrávat digitální obsah téměř okamžitě bez nutnosti stahovat celý soubor na svá zařízení.

Často se v textu také objevuje pojem *mainstreamová kultura*. Mainstreamová kultura odkazuje na prvky, které jsou populární v dané společnosti, jsou široce přijímány a konzumovány. Tyto kulturní prvky mohou zahrnovat hudbu, filmy, knihy, módu atd. Hlavním rysem mainstreamové kultury je, že se snadno šíří a ovlivňuje velké množství lidí a často reflektuje současné trendy a vkus. Obvykle odráží hodnoty, postoje a zájmy většiny populace.

V části, která se zabývá historií rapu, budu často zmiňovat pojem *DJ*. DJ je zkratka

pojmu diskžokej, což je osoba, která vytváří a mixuje hudbu pro posluchače. DJ používá zvuková zařízení, jako jsou mixážní pulty, sluchátka a reproduktory. DJ také často využívá vlastní produkci nebo remixuje stávající skladby. DJ je vnímán jako významná součást hiphopové kultury.

Jedním z pojmů, jenž je často zmiňován v souvislosti s hip hopem a rapem, je termín *subkultura*. Vnímání tohoto termínu není jednoznačné, dosud se o jeho přesné definici vedou spory a existují různé přístupy, které na tento pojem nahlíží odlišně. Přikláním se k pojetí, které představuje sociolog Daniel Bell, jenž subkulturu definuje: „Koherentní kulturní systémy, které v celkovém systému naší národní kultury představují svět pro sebe. Takové systémy vyvíjejí strukturální a funkcionální zvláštnosti, které jejich členy do jisté míry odlišují od ostatní společnosti“ (Smolík, 2010).

2. Historie rapové hudby

2.1. Historie rapové hudby v USA

Původní kořeny rapu sahají několik set let zpátky do oblasti západní Afriky, kde se vyskytoval v podobě griot, rytmické poezie s hudebním doprovodem, která se orálně předávala po generacích mezi tamějším obyvatelstvem. Pomocí griot se předávaly příběhy, legendy i historické události (Charry, 2012, s. 81).

Díky tomu bývá rap popisován také jako součást afroamerického folklóru, pokračování ústní tradice afroamerických komunit. Vznikl z potřeby vyjádřit společenské a politické názory, stejně jako to dělali afroameričtí zpěváci v minulosti (Baraka, 1963, s. 99).

Základy rapu tak, jak ho chápeme dnes, se objevují až o mnoho let později na počátku sedmdesátých let v ulicích jižního Bronxu. Byla to doba, kdy tato čtvrť procházela finanční krizí a nacházela se v dezolátním stavu. Celkový stav čtvrti zhoršovaly časté požáry, způsobené špatnými elektrickými rozvody i úmyslným zžárstvím. Vlivem upadající životní úrovně v této oblasti rostla kriminalita a v Bronxu postupem času zůstávaly pouze sociálně slabší rodiny a přistěhovalci z cizích zemí. Díky přílivu imigrantů se na toto území přistěhoval i jamajský DJ Kool Herc, který se svou hudbou a inovativními technikami zpracování hudebních smyček položil základy hip-hopové kultury, která se v této oblasti začala vyvíjet a později se rozšířila po celém světě.

Za stěžejní moment vzniku hip hopu je považována událost, která je z roku 1973. DJ Kool Herc představil tzv. breakbeat, což je způsob přehrávání vinylových desek pouze v části desky, kde chybí vokálový projev interpreta. V této části vždy hrály pouze bicí, doplněné například o basovou linku, či jiný hudební nástroj. Pro lepší plynulost přechodu mezi skladbami začal Herc používat dvě identické desky, které střídavě přehrával v této breakbeatové pasáži (Hip-Hop Evolution, 2016). Ve skladbě bez vokálů vznikl prostor i pro rap, ale první rapeři sloužili pouze jako výplň hudební složky breakbeatu. Jejich úkolem bylo podporovat atmosféru pomocí heslovitých výkřiků a krátkých rýmovaných veršů. Měli dostat tímto způsobem dav do taneční nálady. Jedním z prvních umělců, kteří začali v breakbeatových pasážích skladeb používat rap, byl Coke La Rock (Chang 2005, s. 29).

Také Africa Bambaataa (narozen jako Kevin Donovan) byl hudebník a DJ a jedna z klíčových osobností v rané hip-hopové kultuře. V 70. letech začal experimentovat

s různými hudebními žánry a byl také jedním z prvních, kdo začali hrát hiphopovou hudbu a používat breakbeaty. Bambaataa a jeho hnutí Universal Zulu Nation sehráli klíčovou roli v šíření hiphopové kultury po celém světě. Jeho hudba a poselství o míru, jednotě a vzdělání ovlivnily mnoho dalších hudebníků a umělců.

V té době nebyl hip hop komerční, organizovala se pouze živá vystoupení interpretů, protože hiphopové hudební nahrávky dosud neexistovaly. Rap v té době propojoval komunity a mladým lidem často ukazoval i jiné životní cesty než cestu sociálního vyvrhele.

V roce 1979 vyšla první komerční nahrávka, která byla pro hiphop stěžejní. Skupina Sugar Hill Gang se svým debutovým singlem Rapper's Delight zapříčinila, že se rap dostal do mainstreamového povědomí, i když u mnoha tehdejších raperů měla negativní ohlas. Skupina podle mnohých využívala undergroundového statusu rapové hudby, a proto mohla kopírovat rýmy tehdy již zavedených interpretů, kteří v té době žádnou oficiální nahrávku neměli. Ohlasy širší veřejnosti byly však pozitivní.

Po uvedení první komerční nahrávky měli i ostatní raperi zájem natočit vlastní singl nebo desku. Jedni z interpretů, které pobouřila skladba Rapper's Delight, byli Grandmaster Flash and Furious Five, kteří jako určitou formu odpovědi nahráli a vydali skladbu The Message, která na rozdíl od první zmiňované skladby staví na autentičnosti. Téma skladby vykresluje život v ghettu a přirovnává město k džungli, ve které člověk bojuje o přežití. Tato skladba je patrně první nahranou sociálně kritickou písní tohoto žánru, který na rozdíl od radiového hitu Rapper's Delight zobrazoval podobu rapu, jež měla k realitě mnohem blíže.

Rokem 1979 a vydáním singlů The Message a Rapper's Delight končí první etapa vývoje rapové hudby. Dvě skladby zastupují dva odlišné proudy. Jedna ze skladeb je v podstatě business produktem určeným k masovému šíření a obecné líbivosti, zatímco druhá skladba zobrazuje životy interpretů v neučesané podobě, která je pro širší veřejnost hůře stravitelná, ale zachycuje realitu věrněji (Hip-hop Evolution, 2016).

V průběhu 80. let se rap rychle rozšířil a stal se jedním z nejpobulárnějších hudebních žánrů v USA a pak i po celém světě. Rapová hudba se čím dál více komercializovala a začala být hrána v rádiu a televizi. Rapové skupiny jako Run-DMC, Beastie Boys a Public Enemy se staly hvězdami a přispěly k popularitě rapu. V té době se rapová hudba také začala více zaměřovat na politické a sociální otázky, což odráželo složení publika, které bylo tvořeno převážně Afroameričany a mladými lidmi z městských oblastí.

V průběhu 90. let komercializace rapové hudby pokročila a rap začal být nejposlouchanějším hudebním žánrem v USA (Chang 2005). V dnešní době rapoví umělci,

jako Drake, Kendrick Lamar, Cardi B a Post Malone, patří k nejpoblárnějším hudebním umělcům na světě.

Celkově lze říci, že rapová hudba se od 80. let 20. století vyvinula z undergroundu do jednoho z nejpoblárnějších a nejvlivnějších žánrů. V současnosti je hip hop nejposlouchanější žánr na světě (Insanul, 2022).

2.2. Historie rapové hudby v České republice

Zatímco ve světě se rap vyvíjel již od 70. let minulého století, Československo v té době bylo pod vlivem komunistického režimu. Tato skutečnost významně omezovala působení západní kultury na většinu populace, a tak se začátky rapové hudby u nás objevují se značným zpožděním. Mezi první rapové počiny pravděpodobně patří skladba Jižák od Lesíka Hajdovského a kapely Manželé z roku 1984. Ta je inspirována skladbou The Message od Grandmaster Flashe, kterou Lesík Hajdovský slyšel v západoněmeckém rozhlasu a rozhodl se původní píseň věnovanou složitému životu v ghettu přetvořit do české podoby; ústředním motivem skladby je život na Jižním Městě, kde Hajdovský žil. Další rapové pokusy se pak objevují až v 90. letech minulého století, např. od kapel Peneři Strýčka Homeboye (PSH), Chaozz a WWW.

Zajímavé je provázání rapové a hiphopové kultury s graffiti, protože většina hlavních interpretů začínala jako writeři (writer je pojem pro člověka věnujícího se tvorbě graffiti). Jmenovitě jako writeři figurovali například Abdul 52, Hugo Toxxx nebo Orion a Vladimír 518 z jmenovaného uskupení PSH (Kičinko, 2019). Rozmach graffiti se váže k období pádu komunistického režimu, kdy lidé měli možnost vycestovat do zahraničí a mohli se inspirovat umělci z jiných částí světa, převážně z Berlína, kde scéna graffiti umělců zažívala velký rozmach, jak poznamenává ve své bakalářské práci Lenka Komrsková (Komrsková, 2013, s. 18). Je pravděpodobné, že graffiti bylo v té době populární hlavně proto, že zde neexistovala jazyková bariéra, která by bránila jeho porozumění, na rozdíl od anglofonních skladeb, jimž většina obyvatel čerstvě porevolučního Československa příliš nerozuměla. O jazykové bariéře v počátcích českého rapu se zmiňuje i DJ Poeta, autor knihy České rap, když píše: „V devadesátých letech, úplně na začátku, nevěděli, o čem rapují americké kapely, takže přicházeli na zajímavé, až básnické útvary.“ (Benediktová, 2021).

Za zmínku v rámci historie českého rapu stojí i to, že v naší zemi neexistuje „pouliční

podoba rapu“ v pravém slova smyslu, tak jak to známe ze spojených Států (Režie: Pavel Abrahám, Česká RAPublika, 2008). Vývoj rapu se tak odehrával hlavně na koncertech a hiphopových akcích. Tomu napomáhal i fakt, že rapová komunita byla u nás zpočátku velmi malá, její zástupci se mezi sebou dobře znali a pravidelně se potkávali na hudebních akcích. Jednou z nich byla i akce s názvem Crunk Jackpot pořádaná Abdulem 52, která má v očích mnoha rapových veteránů zásadní význam pro rozvoj českého rapu. Byl to prostor pro sdílení novinek, zkušeností a vzájemnou inspiraci.

Podobně jako v USA se i v ČR začíná postupem času řešit otázka „komerčního“ rapu, který stojí v opozici k podobě rapu, jež má reprezentovat pravou nekomerční podstatu hip hopu. Za jednoho ze zástupců tzv. komerčního hip hopu je považována skupina Chaozz, která vznikla v roce 1995 a svým albem „... a nastal chaos“ si získala přízeň i mimo rapovou komunitu. Hlavně singly Policieeee a Planeta opic se dočkaly kladného přijetí mezi mladou generací.

Rap je v současné době mainstream i v České republice. To potvrzuje i hudební server Musicserver.cz, kde o rapu píše Jaroslav Hrách: „Je to jeden z nejdynamičtějších hudebních žánrů, v tuzemské hudební hitparádě se stabilně drží značná část desek právě tohoto stylu a nejstreamovanějšími žijícími umělci jsou čeští rappeři“ (Hrách, 2021). Hudba rapového žánru se dostává i do veřejnoprávní televize (například pořad na ČT1 Rap Story), zároveň je slyšet stále častěji i v rádiích (například. Rádio Spin, Evropa 2), kde je ale částečně cenzurována kvůli explicitnímu obsahu skladeb. Do éteru tak míří jen část rapové produkce s neutrálními texty. Rapové rádio Spin v dubnu 2022 rozšířilo svoje vysílání z Prahy do dalších 8 českých měst a jeho ředitel Roman Blinka k tomu v rozhovoru pro portál Mediaguru.cz, říká: „Jsem totiž přesvědčen, že pro stávající českou mladou populaci už není rapová muzika jen minoritním hudebním žánrem, ale že dorostla do žánru mainstreamového. Řada rapových interpretů určuje trendy nejen v hudbě, ale také v oblékání nebo obouvání. Vnímám to tak, že rap trh pro mladé významně proměnil.“ (Vojtěchovská, 2022).

Nejpřehrávanějším českým interpretem je raper RedZed, který v srpnu roku 2022 dosahoval počtu více než 1 300 000 posluchačů měsíčně.

V České republice se rap v průběhu let měnil a vyvíjel se. Nejenže se texty vztahovaly k aktuálnímu dění v zemi a světě, ale také se měnila produkce a zvuková stránka. Dnes je český rap plný rozmanitosti a různorodosti, která se promítá do textů i hudebních aranžmá.

3. Charakteristika rapového publika

V některých publikacích se uvádí, že charakter rapového publika je velmi rozmanitý a závisí na mnoha faktorech, jako jsou geografická oblast, věk, sociální a kulturní prostředí a preference. Ale existují některé společné rysy, které lze v rapovém publiku pozorovat.

Rapové publikum bývá často mladší, ve věkové kategorii od teenagerů do 30 let, a může být tvořeno převážně lidmi z městských oblastí s nižším nebo středním příjmem. Toto publikum má často zájem o hiphopovou kulturu a její různé prvky, jako jsou móda, tanec, graffiti.

Rapové publikum může být také charakterizováno pocitem sdílené identity a sounáležitosti s rapovou kulturou. Texty rapových skladeb se často zaměřují na taková témata, která jsou posluchačům z určité sociální skupiny blízká.

V publiku může být také pozorována vysoká míra loajality k určitým rapperům nebo hiphopovým skupinám. Fanoušci také bývají angažováni v online diskusích a komunitách a mohou být ovlivňováni rapovými osobnostmi v oblasti módy, módních trendů a stylů.

I tak můžeme pozorovat rozmanitost rapového publika. Může zahrnovat lidi z různých sociálních a kulturních prostředí, kteří sdílejí společnou lásku k hiphopové kultuře a hudbě (Watkins 2006, Chang 2005).

V USA má rapové publikum tendenci být více multikulturní a diverzifikované, což odráží kořeny rapu v afroamerické kultuře. Naopak v ČR může být rapové publikum homogennější, protože rap se stal populárním až v 90. letech 20. století, což může vést i k menší různorodosti v tématech a stylech českého rapu.

Rapové texty jsou často psány v neformálním a specifickém jazyce, který je pak pro některé posluchače obtížně srozumitelný nebo dokonce zavádějící. V závislosti na kulturních a geografických specifikách může být rapová hudba například spojována s určitými slangovými výrazy, které jsou pro většinu posluchačů nesrozumitelné, ale rapové publikum jim rozumí (Gates Jr. 2014).

Příkladem takového výrazu je například slovo „beat“ (hudební podkres, do kterého raper rapuje), jež znají téměř všichni mladí lidé.

Rapový fanoušek by se dal označit za příslušníka subkulturní komunity. Vnímá to tak i raper Vladimír 518. Ve své přednášce pro Elia TV hovoří o své knižní publikaci s názvem Kmeny, která byla později zfilmována ve formě dokumentární série; popisuje zde různé komunity, které podle termínu „urban tribes“ nazývá městské kmeny. Jedna z kapitol

jeho knihy se věnuje právě hiphopu. Sám Vladimír 518 v přednášce říká, že jeho Kmeny jsou o skupinách lidí, kteří uvnitř své komunity hovoří stejným jazykem, oblékají se stejně, mají stejné názory i místa setkávání (Vladimír 518, 2015).

Je zřejmé, že tyto charakteristiky nemusí být vždy jednoznačné nebo zahrnovat všechny fanoušky rapu, ale mohou poskytnout určitou představu, kdo tvoří rapové publikum a co je pro ně důležité. Navíc díky rychlému vývoji rapové hudby v poslední době, kdy v rapu dochází k prolínání různých žánrů, se spektrum posluchačů stále více diferencuje.

4. Výzkum – obsahová analýza

4.1. Streamovací platforma YouTube

Pro účely obsahové analýzy představím streamovací platformu YouTube, kterou použiji jako zdroj pro výběr analyzovaných textů skladeb. Platformu představím a vysvětlím její specifika.

YouTube je internetový server, který slouží jako multižánrová knihovna milionů různých videí, mezi nimiž můžeme nalézt i hudbu. Posluchač si videa může vyhledávat sám, nebo je mu obsah doporučován na základě algoritmů, které berou v potaz individualitu konzumenta a snaží se mu vybírat obsah na míru.

Tuto platformu jsem zvolil pro svůj výzkum vzhledem k několika faktorům. YouTube je ve své základní verzi bezplatný, proto umožňuje videa přehrávat komukoliv, kdo server navštíví. Protože chci provést obsahovou analýzu písní vydaných v letech 2012 až 2022 připadalo mi vhodné zvolit prostředí, které v době publikace písní již existovalo a fungovalo v České republice i USA. Uvědomuji si, že přítomnost vizuální stránky v podobě videoklipů může počet zhlédnutí jednotlivých skladeb určitým způsobem ovlivňovat. Skladba může být přehrávána častěji kvůli vizuálnímu obsahu, a ne kvůli hudbě samotné. Pro účely této práce to však není zásadní a samotnou obsahovou analýzu to neovlivňuje. Server YouTube navíc poskytuje mnohem větší transparentnost ohledně statistik skladeb než konkurenční platformy, jako jsou Spotify, Apple Music nebo Deezer. Kvůli velkému počtu uživatelů a dostupným žebříčkům zhlédnutí jsem YouTube zvolil jako optimální prostředí, v němž vyberu skladby, které následně podrobím obsahové analýze.

4.2. Uvedení do problematiky výzkumu

Soubor 20 vybraných skladeb, na němž provádím obsahovou analýzu, zahrnuje hudební nahrávky z České republiky a USA, publikované na platformě YouTube v letech 2012–2022 (viz Seznam příloh). Vybrané skladby patří do hudebního subžánru trap, který je v současnosti velmi populární a v období této dekády převládá.

Při popisu zkoumaného žánru trap je vhodné uvést jeho dvě základní definice. První definuje trap pomocí jeho hudebních specifik, druhá definice je komplexnější a týká se

sociokulturních témat, o kterých tento žánr vypovídá a na jejichž základu byl vystaven.

Hudební podoba trapu byla finálně definována zakladateli žánru na začátku devadesátých let minulého století. „Vyznačuje se hlubokou basou s názvem „808“, specifickým rychlým rytmem bicích a potmělou atmosférou, nebo naopak velmi uvolněnou atmosférou s jednoduchými melodiemi“ (Kaluža, s. 3, 2018).

Druhá definice souvisí s americkými reáliemi a stylem života deklasovaných komunit na jihu USA v okolí města Atlanta, kde byl termín trap (anglicky past) slangově užíván pro pojmenování typu dřevěného obydlí na okrajích města. V tomto prostředí byly časté ilegální aktivity zahrnující prodej drog, prostituci, krádeže i vraždy (Kaluža, 2018, citováno dle Adaso, 2017).

Texty trapové hudby se častěji věnují kriminalitě (prodeji drog, prostituci a násilí), popisu tíživé sociální situace a touze po úspěchu (Hale, 2018).

Pro obsahovou analýzu a výběr skladeb budu používat hudební definici. Tematická definice by příliš omezovala výběr skladeb do zkoumaného souboru. Díky tomu mohou být texty použité pro analýzu tematicky rozmanitější.

Předmětem mého výzkumu je tedy hudební styl trap. Ten jsem si vybral, protože ve sledovaném období patří mezi populární rapové styly. Trap je oblíbený v posledních letech i v České republice, kdy převážně v tomto stylu tvoří většina současných českých rapových umělců (Viktor Sheen, Yzomandias, Ektor a další).

Při vzniku trapového žánru ve Spojených státech na začátku 90. let vrcholila cracková epidemie, která zapříčinila nárůst kriminality (Reinamar a Levine, 2004). Tato skutečnost se odráží i v textech, které se v tomto stylu používají. Oproti tomu Česká republika byla ovlivněna pádem komunistického režimu, procházela porevoluční náladou a nástupem demokracie. Díky otevření hranic a snazšímu přístupu ke kultuře západních států se do naší země dostaly hudební vlivy, které později vedly k rozvoji české trap music. Jelikož v České republice žánr trap nevznikl a nevytvořily ho deklasované vrstvy obyvatelstva, myslím si, že hlavní rozdíly v obsazích textů budou převážně v tématech násilí a touze po luxusu. Odlišné historické a sociokulturní pozadí v obou zemích tak může v obsazích textů hrát významnou roli; z toho vychází i moje hypotéza.

Hypotéza: „Vlivem rozdílných sociokulturních vlivů v USA a České republice se bude obsah textů nejposlouchanějších trapových skladeb lišit.“

Výzkumné otázky:

Otázka č. 1: *Jak se liší četnost témat obsažených v nejposlouchanějších skladbách z USA a*

ČR?

Otázka č. 2: *Existuje větší zastoupení původních témat trapové hudby v USA než v ČR?*

Otázka č. 3: *Jaké by mohly být důvody pro odlišnosti v zastoupení jednotlivých témat?*

4.3. Výběr záznamové jednotky

Aby bylo možné vytvořit kategorie, na jejichž základu budu porovnávat obsahovou stránku textů skladeb z obou zemí, bylo nutné nejprve vybrat vhodnou záznamovou jednotku, která by byla ve zkoumané problematice, z hlediska sběru dat, nejvhodnější. Při výběru vhodné záznamové jednotky mi kromě samotné povahy zkoumaných dat byla nápomocna i literatura věnující se tématům obsahové analýzy.

Berelson píše: „Větší jednotky jsou vhodné pro zjišťování, na jaké téma je v komunikaci položen důraz, a vyžadují méně času pro kódování než malé jednotky při stejných kategoriích a materiálu“ (Berelson, 1971, s. 146).

Z tohoto důvodu jsem jako záznamovou jednotku pro vytvoření kategorií vyloučil jednotlivá slova, která se kvůli zdlouhavému kódovacímu procesu a nutnosti znát jejich kontext v písničce nejevila jako vhodná záznamová jednotka. Vyloučil jsem i témata celých textů. Celkový počet skladeb ve zkoumaném souboru není dostatečně velký, a to by vedlo k nízké četnosti dat, která by bránila významnějším a hlubším zjištěním ohledně rozdílnosti obsahů skladeb mezi dvěma zeměmi.

Rozhodl jsem se tedy pro záznamovou jednotku v podobě čtyřverší, kterých v každé písni nalezneme dostatečné množství, což přispěje k validnějším výsledkům výzkumu při zachování rozumné míry pracnosti při kódovacím procesu.

Každou z těchto záznamových jednotek podrobuji vlastní sémantické interpretaci, kde pomocí významů, které čtyřverší obsahují, určím indukčním způsobem kategorie a následně porovnám jejich četnost (Blažek, 2008).

Při výzkumu nastala i situace, kdy byly části záznamové jednotky příliš abstraktní nebo z nich pro jejich neurčitost či absenci konkrétních významů nebylo možné utvořit přesné kódovací jednotky. Tyto případy jsem zařadil do samostatné kategorie. Nastala také situace, při které čtyřverší obsahovala více témat než jedno, nebo nešlo na základě jejich obsahu spolehlivě vytvořit pouze jednu kódovací jednotku. Proto je v mém výzkumu přítomen i jev, kdy jsem vyvodil z určitých čtyřverší více než jednu kódovací jednotku.

Ve výzkumu se objevují i texty, kde počet veršů nebyl dělitelný čtyřmi, pokud mi ve

sloce zbyly například dva verše, pro výzkum jsem je nepoužil.

Při opakování stejných čtyřverší, například v refrénech, jsem bral jejich význam v potaz pro výzkum pouze jednou.

4.4. Návrh systému kategorií

Na kvalitě zvoleného systému kategorií závisí kvalita celé obsahové analýzy. „Kategorie musí být jasně formulovány a přizpůsobeny jak výzkumnému problému, tak obsahu komunikace“ (Berelson 1971, s. 147). Z tohoto důvodu vycházím přímo ze zkoumaného materiálu. Proces vytváření kategorií není po celou dobu výzkumu uzavřen pro získání co nejlepších výsledků. Systém kategorií může být zúžen, rozšířen, anebo mohou být některé kategorie sloučeny, pokud se daná kategorie ukáže pro výzkum nefunkční.

Zvolený systém kategorií rozděluje čtyřverší podle tématu. Ke každému čtyřverší jsem sémanticky přiřadil význam nebo skupinu významů, které nejlépe vystihují obsah těchto čtyřverší. Následně jsem spočítal četnost těchto významů a rozdělil je do kategorií, aby bylo možné porovnat tematické rozdíly v trapových skladbách mezi ČR a USA.

Před uvedením četnosti témat v jednotlivých kategoriích by bylo vhodné nejdříve objasnit i jakým způsobem jsem témata interpretoval. Níže jsou uvedeny mé interpretace kategorií, do nichž jsem záznamové jednotky rozdělil. Pro lepší pochopení mnou uvedených definic jsem pod popis každé z kategorií přidal úryvek skladby, který jsem do dané kategorie zařadil.

1. **Ego** – V analyzovaných textech se často jako jedno z témat vyskytuje egoismus. Jsou to části textů, které jsem zařadil do kategorie Ego. V těchto textech o sobě mluví interpret chvástavým způsobem, často se jedná o povyšování nad ostatní v rapovém průmyslu nebo o glorifikaci vlastních schopností či úspěchů.

*„Still runnin' 'round with Mohawk, jet ready, pack the Goyard
People probably think I show off, I ain't even give it yet
Runnin' up a silly check, stayin' off the internet
Share the stage with Billie Eilish, turnt at any given time“*

Lil Baby, In a Minute

2. **Láska** – Další kategorií, která vyplynula z analyzovaných textů, je láska. Do této kategorie patří části textů, které se týkají romantických vztahů a vyjádření partnerské lásky v pozitivním i negativním významu. U jedné skladby byla řeč o lásce otcovské.

„Mark my words, this love will make you levitate

Like a bird, like a bird without a cage

We're down to earth if you choose to walk away

Don't walk away (Walk away)“

Katy Perry feat. Juicy J, Dark Horse

3. **Peníze** – Tato kategorie se týká částí textů o penězích, kde interpret hovoří o jejich významu, o získávání peněz, touze po penězích, utrácení peněz nebo o obnosu, který vlastní. Případně popisuje vztah ostatních lidí a peněz.

„Říkej, že jim nevaděj prázdný kapsy

Že jsou ready na to žít jak hippies

Ale nechaj na sebe řvát jak na psy

V práci, kde otročeš za pár tisíc“

Ektor feat. Rytmus, Peníze

4. **Úspěch** – Čtyřverší spadající do kategorie úspěch označují části textů popisující dosažení úspěchu interpreta či jeho blízkých v různých oblastech (nejčastěji kariérní úspěch). Také se jedná o osobní úspěchy, výhody a také nevýhody, které úspěch provází.

„My mama called, seen you on TV, son

Said shit done changed ever since we was on

I dreamed it all ever since I was young

They said I wouldn't be nothing“

Post Malone feat. Quavo, Congratulations

5. **Cesta za úspěchem** – Texty označené jako Cesta za úspěchem popisují cestu za úspěchem, touhu po úspěchu, uznání a práci, která by k úspěchu měla vést.

*„Každý ráno mi včera přijde dávno
A venku ještě tmavo, ale musím to zvládnout.
Já nemůžu si dovolit cokoli odfláknout.
A jen tak rukou mávnout, já musím za svou slávou“*

Ben Cristovao feat. Cavalier, Těžký váhy

- 6. Návykové látky** – Do této kategorie jsem zařadil čtyřverší, která hovoří o manipulaci s návykovými látkami a jejich užívání (ilegální v obou státech). Z tohoto důvodu do této kategorie nespadá marihuana a alkohol, kterým jsem věnoval samostatnou kategorii, protože užívání psychoaktivního konopí je v mnoha státech USA legální. Do této kategorie jsem také zařadil části textů popisující omamné účinky těchto látek.

*„Turn up, turn up, turn up, I get trippy, I stay live
All this purple in my cup, match them grape 5's
I'm so high, I got three bitches that go bi
I'm so fly, I'm gettin' head like a blow dryer“*

Mike Will Made it feat. Miley Cyrus, Wiz Khalifa, Juicy J, 23

- 7. Marihuana** – Do této kategorie jsem umístil části textů hovořící o účincích konopí a části textů hovořící o manipulaci či užívání této látky interpretem nebo jinými osobami.

*„Jednou nohou tam, druhou nohou sem
Sem tak volnej, že vobčas vlastně nevím kde sem
Jedu celej den, ruku v ruce s Mary Jane
Jediná buchta kterou rád rozdám úplně všem“*

Logic feat. Jackpot, Pod Vlivem

- 8. Alkohol** – V kategorii alkohol jsou části textů popisující konzumaci a stavy způsobené alkoholem, ať už z osobní zkušenosti interpreta či jinými osobami nebo skupinou osob.

*„Jsem ožralej a kus sebe utopil jsem už
Ve sklenici, co cinká, sklenici co cinká
Kouřím cigó za cigem, za sebou shows plnej víkend*

Před sebou prázdnou postel mám“

NikTendo feat. Hasan, Sedm

- 9. Nezatříděno** – Čtyřverší zařazená do kategorie Nezatříděno obsahovala buď příliš abstraktní význam, který se mi v textu nepodařilo rozklíčovat, nebo se mi je nepovedlo přiřadit k žádným konkrétním kategoriím, protože měla nižší výpovědní hodnotu než ostatní záznamové jednotky.

*„I knew you were, you were gonna come to me
And here you are, but you better choose carefully
'Cause I, I'm capable of anything
Of anything, and everything“*

Katy Perry feat, Juicy J, Dark Horse

- 10. Ženy** – Tato kategorie na rozdíl od kategorie označené jako láska neobsahuje zmínky o romantickém vztahu nebo citech k ženě. Čtyřverší v této kategorii často popisovala pouze některé vlastnosti žen z pohledu interpreta nebo o nich hovořila v obecném či hanlivém významu.

*„I be in the loop, she be in a group (Yeah)
Brodie want her friend, throw 'em alley-oop (Yeah)
Turned somethin' to nothin', bruh, I'm livin' proof
How can I lose when we the who's?“*

Lil Baby, In A Minute

- 11. Ponižování** – V kategorii označené jako ponižování jsou zařazeny části textů, ve kterých se interpret naváží do převážně nekonkrétních osob; často se mluví o konkurenci na hudebním trhu, jež není specifikovaná jménem. Do této kategorie jsem zařadil i zpochybňování a urážení ostatních osob. Části textů z této kategorie jsem velmi často přiřadil i do kategorie Ego, protože ponižování se často vyskytovalo ve spojení s glorifikací svých vlastních schopností a porovnáváním schopností ostatních s interpretem.

*„I back it up, cause I don't give a fuck (I don't)
If you're a lame, that's a shame you can't hang with us (Uh-uh)*

I'm MC Hammer fly (Fresh!), you can't touch (Nope!)

J's so fly I should work at Flight Club“

Mike Will Made it feat. Miley Cyrus, Wiz Khalifa, Juicy J, 23

- 12. Sex** – Do této kategorie spadají texty, které jsem sémanticky rozklíčoval jako případy, kde se přímo mluví o sexuálním aktu nebo o sexualizaci osob.

„Got your girl on my line, world on my line

The irony, I fuck 'em at the same damn time

She eyein' me like a nigga don't exist

Girl, I know you want this dick“

ASAP Rocky feat. 2 Chainz, Drake, Kendrick Lamar, F***n' Problems

- 13. Auta** – Čtyřverší, kde se mluví o automobilech, které interpret vlastní nebo by chtěl vlastnit, jsou předmětem metafor či přirovnávání, jsem přiřadil do kategorie Auta.

„Jsem soudce, porota i kat (kat)

Pořád baví mě ti dělat tlak (ej)

Fabie černej lak (lak)

Lambo bude pak (pak)“

Yzomandias feat. Lvcas Dope, Holly Molly

- 14. Hudba** – Pokud interpret ve čtyřverší mluvil o svém vztahu k hudbě, vyjadřoval se o své vlastní tvorbě z hudebního hlediska nebo se text týkal jeho tvorby, zařadil jsem čtyřverší do kategorie hudba.

„Yeah, hey, huh

Switchin' my hoes like my flows (What?)

Switchin' my flows like my clothes (Like what?)

Keep on shootin' that gun, don't reload (Damn)“

Migos, Bad and Boujee

- 15. Životní styl** – V případě, že čtyřverší obsahovalo vyjádření popisující způsob života interpreta či jiných osob nebo to, jak prožívá své dny, jaké má zvyklosti a rituály,

zařadil jsem tato čtyřverší do kategorie životní styl.

*„Hodně práce, málo času, sbírám cash jak retro J's
Mozek jinde, vztah se mnou? Není šance, nech to být
Síla zvyku, zkus to chápat, život sólo už deset let
Oblíkám se, měj se hezky, volám jindy, musím jet“*

Ektor, Prázdněj Sex

16. Sport – V mnoha analyzovaných textech se objevoval odkaz na sport. Všechna vyjádření interpreta, ve kterých sebe přirovnával ke sportovci, popisoval sport nebo se text týkal sportovních výkonů, jsem zařadil do kategorie Sport.

*„My options right when I walk in, jump all them Jordans (Ooh)
I'm ballin', money jumpin'
Like I'm Davis from New Orleans
Or bitch, I'm Harden, I don't miss nothin'“*

Post Malone, White Iverson

17. Místo původu – Do této skupiny jsem zahrnul čtyřverší, kde interpret hovoří o místě, ze kterého pochází. Často šlo o vyjádření hrdosti na místo původu.

*„Might go down a G.O.D. (Yeah, wait)
I go hard on Southside G (Yeah, wait)
I make sure that north-side eat
And still“*

Drake, God's Plan

18. Nenávist vůči interpretovi – Tak jsem označil čtyřverší v textech, kde interpret hovoří o negativních pocitech vůči sobě ze strany fanoušků, odpůrců, konkurence. Všechna negativní prohlášení na adresu interpreta jsem zařadil do kategorie Nenávist vůči interpretovi.

„Bad things

*It's a lot of bad things that they wishin' and wishin'
And wishin' and wishin', they wishin' on me
Bad things“*

Drake, God's Plan

- 19. Násilí** – Čtyřverší z písni, která pojednávala o fyzickém násilí, zbraních nebo vyhrožování, jsem zařadil do kategorie násilí.

*„Too many convicts that roll with me to play in this shit, woo
I'm tryna avoid nonsense, get Osama spray in this bitch, woo
They at the candlelight lightin' it up, nigga, anybody can get it, woo
I'm on a PJ lightin' it up, Backwood full of sticky, woo“*

Future feat. Drake, Life is Good

- 20. Móda** – Do kategorie móda jsem zařadil záznamové jednotky, ve kterých se interpret zmiňoval o módě, značkách oblečení či módních doplňcích.

*„I be rockin' J's or
I be rockin' Taylors
I got lots of flavors, my kick game is major
More kicks than the players, call me up I'm scorin'“*

Mike Will Made it feat. Miley Cyrus, Wiz Khalifa, Juicy J, 23

- 21. Bratrství** – Pokud se interpret v některém ze čtyřverší věnuje příslušnosti k některé skupině nebo se vyjadřuje kladně o svých blízkých přátelích, zařadil jsem tyto záznamové jednotky do kategorie Bratrství.

*„Když přijdem do klubu, připrav si urnu
Shoří tvoje crew, pálim každou větu jak cool-cool
Social Gang, utíkej
Otevřel jsi Pandořinu skříňku, bang, bang“*

*Erazet, Logic, Cbch, Belxch, Robin Zoot, Lvcas Dope, Forest Blunt, SKiNNY BARBER,
Savage, Jackpot, Pretty Gádže*

22. Majetek – Interpret hovoří o hmotných věcech, které chce vlastnit nebo je vlastní, a nejedná se o auta nebo peníze, pak jsem zařadil tato čtyřverší do skupiny Majetek. Auta jsem zvolil jako samostatnou kategorii, protože často byla předmětem metafor a tím se odlišovala od jiného hmotného vlastnictví.

*„Racks by the ton, I call up Serena
I go tremendo for new fettuccine
All fact though, carat the pinky
All fact though, we ordered the Fiji“*

Future feat. Drake, Life is Good

23. Stres – Do této kategorie jsem zařadil části textů, které vyjadřovaly neklid interpreta, stresovou situaci a situace, které interpreta tíží.

*„Fuck off na ex (Fuck off) – máš nervy, nejsi to ty (Ayy, ayy, ayy)
Přísahám už potřeboval vypadnout jsem
Říkal jsem to všem a vyjebaně dlouho (Vyjebaně)
My zastavujem na hotelu, nevíme na kterým“*

PTK feat. Yzomandias, Baby a Benzo

24. Smutek – V případě, že interpret v textu prožíval trápení a popisoval stesk, který cítí, zařadil jsem tyto části do kategorie Smutek.

*„Výdech, nádech, vítr v zádech, v ruce láhev, noci plný vášně
Výdech, smoke, jdeme hloub, nocí i tmou, oči jsou low
Jizvy na duši, na ksichtě, na srdci i na těle
Otevřu oči – jsem tu sám, když zavřu – vidím tebe“*

NikTendo feat. Hasan, Sedm

25. Problém se zákonem – Do této kategorie patří záznamové jednotky, jež vypovídají o problémech se zákonem, pohrdání zákony nebo situaci, ve které interpret vysloveně zmínil, že zákon porušil on nebo lidé, o kterých mluví v textu.

*„Overbuying cars, I snatch the Brabus just for motivation
Shootout at the spot today, tomorrow, we in a new location
Free all of the guys, I hope y'all beat the case or get probation
Stash it at my mama house, four hundred bands in the ventilation“*

Lil Baby, In A Minute

4.4.1. Redukce a slučování kategorií

Pro zjednodušení a zpřehlednění obsahové analýzy jsem přistoupil ke sloučení významově podobných kategorií a k vyřazení kategorií s četností nižší než 10. Výjimkou byly kategorie, které se vyskytovaly v textech pouze v jedné zemi, jež jsem zachoval, protože zřejmě poukazují na obsahová specifika textů dané země.

Rozhodl jsem se sloučit následující kategorie:

Cesta za úspěchem + Úspěch – Tyto dvě kategorie jsou si velmi podobné, liší se pouze v tom, že u druhé kategorie je úspěchu již dosaženo a interpret ho popisuje. Z toho důvodu spojím tyto kategorie do jedné, s názvem **Úspěchy**.

Majetek + Auta – Obě kategorie se týkají vlastnictví něčeho hmatatelného, verše zařazené do těchto kategorií jsou ve valné většině případů užity jako symbol prestiže interpreta, proto je logické spojení, kategorie Majetek, která má nízkou četnost, s kategorií Auta. Nově vzniklou kategorii nazvu **Hmotné vlastnictví**.

Stres + Smutek – Obě skupiny zahrnují části textů referujících o negativních emocích. Přestože mají po sloučení četnost jen sedm, pro výzkum jsou podstatné, protože obsahují výlučně čtyřverší z českých písní. Nově vzniklou kategorii jsem nazval **Negativní emoce**.

Alkohol + Marihuana + Návykové látky – Všechny tyto tři kategorie obsahují i části textů pojednávající o návykových látkách. Přestože jsem výše popsal, proč jsem původně tyto kategorie oddělil, rozhodl jsem se po uvážení tyto kategorie spojit, protože pro účely

výzkumu není striktní dělení návykových substancí do různých kategorií podstatné. Novou kategorii jsem pojmenoval **Návykové látky**.

Kategorie, se kterými jsem dále nepracoval pro jejich velmi nízkou četnost a nízkou výpovědní hodnotu pro výzkum, jsou: **Nenávist vůči interpretovi** (četnost 5), **Bratrství** (četnost 4), **Problémy se zákonem** (četnost 5), **Nezatříděno** (četnost 7).

Kategorie, která (stejně jako výše jmenované, nesplňovala minimální četnost) byla i **Sport** (četnost 9), ale kategorie Sport se vyskytla v amerických textech 8krát a pouze jednou v českých. Sport byl v textech často vyjádřen metaforicky a vždy byl spojován s basketbalem. Z důvodu této unikátnosti jsem se rozhodl tuto kategorii nevyřadit, protože pro výzkum může mít podstatnou výpovědní hodnotu.

Pro další postup v rámci obsahové analýzy jsem po všech úpravách použil níže uvedený finální seznam kategorií.

Ego	Návykové látky	Hudba	Násilí
Láska	Ženy	Životní styl	Móda
Peníze	Ponižování	Sport	Negativní emoce
Úspěchy	Sex	Místo původu	Hmotné vlastnictví

Tabulka č. 1: Finální kategorie

4.5. Výsledky obsahové analýzy

Základem této práce je hypotéza, zda se bude „*Vlivem rozdílných sociokulturních vlivů v USA a České republice obsah textů nejposlouchanějších trapových skladeb lišit?*“

Pro nalezení odpovědi je nutné se nejprve podívat na výsledky výzkumných otázek. Teprve po jejich zodpovězení bude možné zmapovat celkový obraz k dané problematice.

Otázka č. 1: *Jak se liší četnost témat obsažených v nejposlouchanějších skladbách z USA a ČR?*

Z tabulky č. 2 vyplývá, že četnost témat obsažených ve sledovaných skladbách se mezi USA a ČR výrazně liší. Z celkového počtu 16 kategorií má 10 z nich četnost v jedné zemi vyšší než v zemi druhé, a to o více jak 70 %. Existují i témata, která se vyskytují pouze v jedné zemi. Jde o kategorii Životní styl, která se vyskytuje pouze v ČR. Na druhé straně je ale nutné poznamenat, že existují témata, která jsou v obou zemích zastoupena s velmi podobnou frekvencí, viz např. kategorie Peníze a Úspěchy. Detailní výsledky jsou uvedeny dále v textu.

Otázka č. 2: *Existuje větší zastoupení původních témat trapové hudby v USA než v ČR?*

Odpověď na tuto otázku ukazuje také tabulka č. 2, kde vidíme četnost výskytu původních témat trap music, jako je sex, násilí a návykové látky (v tabulce vyznačeno červeně). Výsledky ukazují, že tyto kategorie jsou v amerických textech frekventovanější než v ČR. Detailnímu rozboru se budu věnovat v dalším textu.

Otázka č. 3: *Jaké by mohly být důvody pro odlišnosti v zastoupení jednotlivých témat?*

Na třetí výzkumnou otázku neodpovídá obsahová analýza přímo počtem četností, ale pro její zodpovězení je nutné detailnější posouzení výsledků. Ty se pokusím interpretovat v následující kapitole.

Názvy kategorií	USA	ČR
Peníze	24	21
Úspěchy	23	22
Návykové Látky	24	16
Sex	21	16
Ego	22	12
Životní Styl	0	33
Ponižování	5	19
Násilí	18	5
Láska	8	14
Hmotné vlastnictví	15	6
Ženy	5	13
Móda	13	5
Hudba	5	11
Místo Původu	8	2
Sport	8	1
Negativní emoce	0	7

Tabulka č. 2: Četnost kategorií v USA a ČR

4.6. Interpretace výsledků výzkumu

Pro pochopení rozdílů nebo přibližné shody četností mezi oběma zeměmi je nutné výsledky interpretovat.

Již u první kategorie s názvem **Ego** lze pozorovat rozdíly v četnostech u obou zemí. V analyzovaných skladbách z USA byla četnost u této kategorie podstatně větší. To si osobně vysvětlují skutečností, že rapová interpreti z USA často pocházejí z horších sociálních poměrů než interpreti z ČR. Glorifikace své osobnosti a stavění se do nadřazené pozice vůči okolnímu světu mohou fungovat jako symbol úspěchu. Kořeny rapu pocházejí

z chudinských čtvrtí, kde by ego mohlo sloužit jako symbol hrdosti a vzpoury vůči zbytku společnosti. Je možné, že původ žánru hraje v tomto případě určitou roli a české texty tento trend pouze převzaly.

Láska je druhou kategorií, kde můžeme vidět výraznější rozdíly v četnostech mezi USA a ČR. V textech interpretů z USA se láska objevovala téměř o polovinu méně často. Tento jev si vysvětlují tím, že rapová interpreti z USA se staví do jiné role než rapová interpreti z Čech. Americké skladby v mainstreamovém proudu rapu méně hovoří o hlubších pocitech a spíše se stylizují do stereotypní maskulinní role, pro kterou je méně přirozené vyjadřovat v textu pocity jako je láska. Toto tvrzení může podpořit i fakt, že kategorie **Negativní pocity** vykazují v americkém prostředí nulovou četnost.

Kategorie **Peníze** měla téměř identickou četnost v obou zkoumaných státech a jedná se celkově o největší četnost ze všech kategorií. Peníze jsou jedním z hlavních témat původní podoby trap music. Dalo by se tedy tvrdit, že jedno z původních stěžejních témat je v trap music stále populární. Velké množství raperů z USA, jak jsem již uvedl dříve, pochází z chudších poměrů, a proto jsou pro ně peníze důležitým tématem. Je otázkou, zda v případě České republiky nejde pouze o šablonovitou nápodobu interpretů z USA, nebo četnost poukazuje pouze na velký význam peněz ve stále konzumnější společnosti.

Podobná četnost se také vyskytuje i u kategorie **Úspěchy**, kde rozdíly mezi oběma zeměmi byly téměř nulové. Vysokou četnost u této kategorie v USA si vysvětlují tím, že žánr začal jako folklórní umění, které vzniklo z potřeby vyjádřit vlastní společenské a politické názory. Afroamerická minorita chtěla mít stejné možnosti a úspěchy jako bělošská majoritní společnost. Hrdost na vlastní úspěchy by tak mohla představovat potřebu uznání, která se v rapu v jeho začátcích ukotvila a přetrvala dodnes. Zaměření na úspěch je podle mého názoru v americké kultuře silně zakořeněno. Proto tento žánrový stereotyp pozorujeme zřejmě i v České republice. Tam se po pádu komunismu lidem otevřely nové možnosti a úspěch začal být důležitým aspektem v životě člověka tak jako v západních zemích.

Kategorie **Návykové látky** má více četností u textů z Ameriky. Je důležité podotknout, že zatímco v Americe se v textech mluvilo převážně o tvrdých drogách, v České republice převládaly zmínky o marihuaně, droze měkké. Podobně jako u kategorie Peníze jsou návykové látky jedním ze stěžejních témat trap music, která v drogovém prostředí na jihu USA vznikla. Právě tento fakt je dle mého mínění příčinou větší četnosti v této kategorii u textů z USA.

Zajímavé výsledky můžeme pozorovat i u kategorií **Ženy a Sex**. Umělci v USA se

více věnují sexuální tematice než čeští umělci. Češi v analyzovaných textech častěji mluví o ženách i bez sexuálního kontextu. Tato skutečnost by opět mohla mít příčinu v počátcích trap music, která vznikla v prostředí, kde byla poměrně běžná prostituce. Pokud bych hovořil z pozice dlouholetého posluchače žánru, myslím si, že čeští umělci popisují okolní svět častěji z perspektivy obyčejného člověka.

Ponižování je kategorie, která v ČR dosahovala mnohonásobně větší četnosti. Domnívám se, že to může být způsobeno tím, že si rapeři z ČR nejsou jisti svojí stálou pozicí na rapové hudební scéně, proto se snaží upozornit na sebe a provokovat jak ostatní interprety, tak i posluchače.

V kategorii **Hudba** byly také patrné rozdíly. Česká republika měla více než dvojnásobnou četnost v této kategorii. Často jsem do této kategorie řadil části textů, kde interpret mluvil o své hudbě ve spojení s hrdotí. Myslím si, že Češi se zmiňují o hudbě, protože se snaží potvrdit si vlastní sebevědomí.

Největší rozdíl četností v celém výzkumu byl v kategorii **Životní styl**, kde ČR dosáhla četnosti 33 a USA 0. Tento výsledek mě velice překvapil a domnívám se, že stejně jako u kategorie Ženy je tento jev způsoben tím, že čeští umělci píšou texty více z perspektivy obyčejného člověka, zatímco v Americe umělci vycházejí při psaní textů spíše ze svého společenského statusu rapera.

Kategorie **Sport** obsahuje texty, které se věnovaly sportovní tematice. Ve všech případech se jednalo o basketbal, proto pro mě nebylo překvapivé, že četnost u amerických textů byla mnohonásobně větší než v ČR, kde byla jen jedna zmínka o basketbalu. Basketbal je v Americe mnohem populárnější než v Čechách a stejně jako u rapové hudby se jedná primárně o afroamerickou záležitost. Z toho důvodu mně vysoká četnost u amerických textů v kategorii Sport nepřekvapila.

Místo původu je další z kategorií v tabulce. V této kategorii je výrazná převaha četností u analyzovaných skladeb z USA. Dle mého názoru můžeme pozorovat vysokou četnost kvůli velikosti rozlohy země, která s sebou přináší rozdílnosti v životech různých interpretů. Místo původu bylo v textech často užito jako symbol společenského statusu a umělci tím zároveň vyjadřovali sounáležitost s obyvateli města. „V rapové komunitě v Americe slouží místo původu jako jedna ze základních informací, podle které se často vytváří dojem o člověku (stejně jako gender, rasa, věk...)“ (Forman, s. 53, 1996).

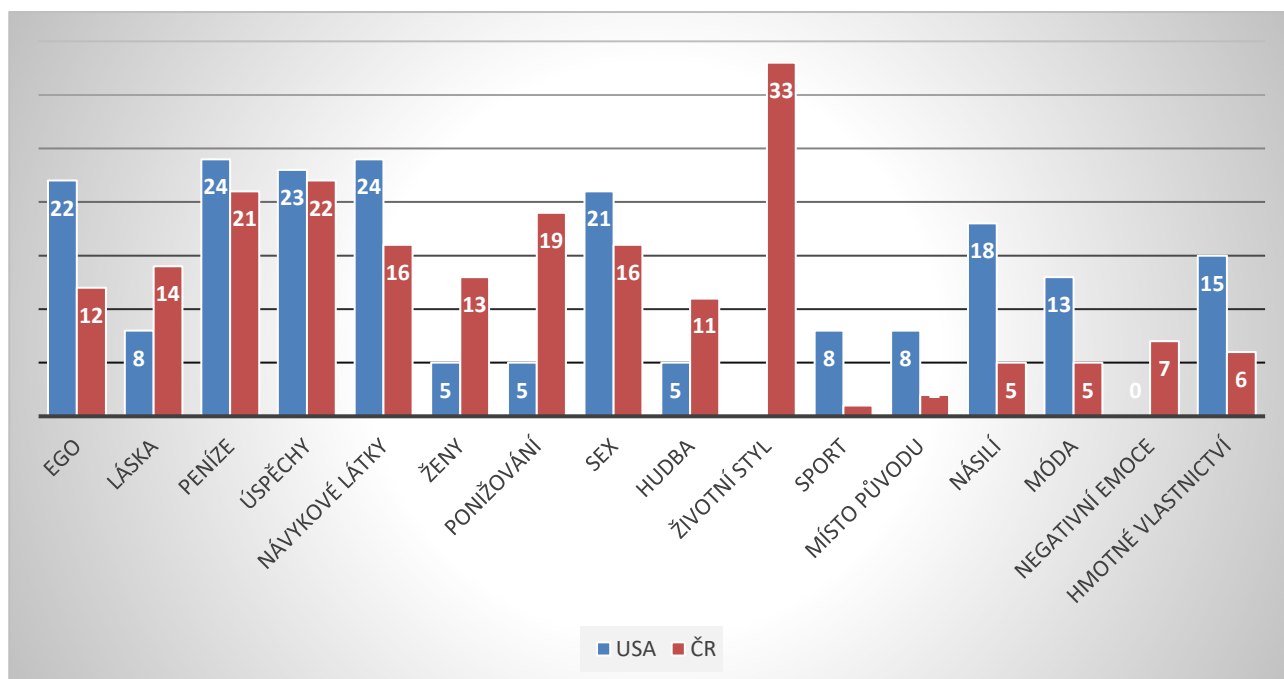
V kategorii **Násilí** byly texty z USA zastoupeny s výrazně větší frekvencí.

Domnívám se, že mnoho autorů těchto textů pochází z prostředí, kde přicházejí do kontaktu s fyzickým násilím mnohem častěji než interpreti z Čech, a z toho důvodu jejich texty reflektují tuto zkušenost ve větší míře.

Móda se objevuje s více než dvojnásobně větší četností opět v USA. To může být způsobeno více faktory. Prvním faktorem mohou být častější spolupráce amerických rapperů s módními značkami (např. Kanye West a Adidas) Myslím si, že celkově je móda i z historického hlediska s americkým rapem více spojená než v Čechách. Zároveň jsem přesvědčen, že se móda v rapu často užívá jako nástroj pro vyjádření vlastní identity a je i symbolem společenského postavení, což mohou někteří interpreti pocházející z horších poměrů považovat za důležité.

V kategorii **Hmotné vlastnictví** byly texty z USA zastoupeny znatelně více. Stejně jako u kategorie Móda může být větší četnost způsobena touhou interpretů poukazovat na své sociální postavení.

Na obrázku níže uvádím sloupcový graf přehledně znázorňující rozdíl četností v kategoriích mezi oběma státy.

Graf 1: Rozdíly četností kategorií v USA a ČR

4.7. Shrnutí výsledků výzkumu

Po interpretaci výsledků v jednotlivých kategoriích se pokusím shrnout výsledky výzkumu.

Interpreti z USA ve svých textech více zmiňovali návykové látky, sex i násilí, dalo by se tedy tvrdit, že žánr v USA je do velké míry stále ovlivněn původní povahou trap music, ze které interpreti stále vychází. Kategorie jako **Ego, Hmotné vlastnictví, Peníze, Móda a Úspěchy** v četnosti opět převažovaly v USA. Tyto kategorie mají podle mého mínění společného jmenovatele, a tím je moc.

V rapové kultuře mohou tyto kategorie poukazovat na důležitost prestiže a sociálního statusu a potřebu dokazovat vlastní důležitost i touhu po tvorbě vlastní identity. Pokud bereme v potaz obecné okolnosti vzniku rapové hudby, zjistíme, že zčásti byla vystavěna právě na těchto principech (Forman, 1996).

Sociální témata, která rap ve svých počátcích reflektoval (rasismus, texty o utlačování, chudoba, popis společnosti), z mainstreamové hudby patrně vymizela, i když podle mého názoru existenci problematiky spojenou s těmito tématy texty stále naznačují právě skrze individuální snahu se odlišit a touhu ukazovat společnosti svou moc.

Další kategorie, jejichž četnost převažovala u USA, byly **Sport a Místo původu**. Zmínky o místě původu interpreta mohou opět naznačovat potřebu se odlišit a snahu budovat vlastní identitu a dát světu vědět o svém sociálním statusu (Forman, 1996, s. 53). K vysoké četnosti v této kategorii dle mého názoru přispívá i fakt, že území USA je velmi rozsáhlé území a jeho jednotlivé části se liší sociálně, ekonomicky a částečně i kulturně. Myslím si, že je tedy přirozené, že rapeři v USA cítí potřebu zmínit se o místě svého původu.

Kategorie **Sport** se ve výzkumném vzorku vždy vztahovala k basketbalu; je to kulturní rys, který v ČR není zakotvený, nízká četnost této kategorie v ČR proto není překvapující.

České skladby naopak dosahovaly větší četnosti v kategoriích **Ženy, Životní styl, Negativní pocity, Ponižování, Láska a Hudba**.

Na základě četností kategorií **Láska** a **Negativní pocity** usuzuji, že se čeští mainstreamoví interpreti nebojí mluvit o hlubších pocitech. Je možné, že tomu tak je, protože rap jako žánr v tuzemsku nevznikl, a je proto ochuzen o původní sociokulturní podmínky, v kterých vznikl v USA. Interpreti se proto nedrží tak striktně stylu textů, jenž je přítomen v Americe, a zdá se, že více než budování identity a prestiže popisují denní realitu, která je

provází.

Tomuto jevu by nasvědčovalo i zastoupení v kategoriích **Ženy** a **Životní styl**. V kategorii **Životní styl** byl rozdíl četností vůbec nejvyšší ze všech zkoumaných kategorií. Jedná se o texty, které popisovaly běžný život interpreta, jeho zvyklosti a prožívání dnů. Druhá kategorie, **Ženy**, se týká textů zmiňujících se o osobách ženského pohlaví, ale bez sexuálního kontextu. Oproti tomu interpreti z USA rapovali častěji o ženách v sexuálním kontextu. V USA byla podle mého názoru sexualizace žen v textech použita opět jako symbol moci.

Vzhledem k těmto výsledkům si myslím, že v ČR se rapové texty více dotýkají reality a mají tendenci popisovat běžný život interpreta bez příkras.

V kategorii **Ponižování** měla ČR také větší četnost. Myslím si, že interpreti z Čech mají menší sebejistotu a více bojují o přízeň publika. Skrze texty se snaží svou pozici na hudební scéně obhájit a místo glorifikace sebe sama používají ponižování.

Skupina **Hudba** byla v České republice také více frekventovaná a interpreti v mnoha případech hovořili pozitivně o své tvorbě. Domnívám se, že i skrze tuto kategorii umělci v ČR hledali pocit sebejistoty a snažili se tak obhájit svou pozici na hudební scéně.

Závěr

V závěru práce buď potvrdím, nebo vyvrátím hypotézu, kterou jsem uvedl na začátku své práce: „*Vlivem rozdílných sociokulturních vlivů v USA a České republice se bude obsah textů nejposlouchanějších trapových skladeb lišit.*“

Nejprve stručně popíšu kapitoly, kterým jsem se v práci věnoval. Poté shrnu odpovědi na výzkumné otázky a vyvodím závěry z výzkumu a jejich význam pro možnost další vědecké práce.

V textu jsem nejprve vysvětlil základní pojmy, které se v ní vyskytují. Popsal jsem historii rapu a poukázal na vlastnosti streamovacích platforem i na specifika rapového publika. Tyto kapitoly sloužily pro dokreslení kontextu mého výzkumu. Největší význam pro obsahovou analýzu textů mají kapitoly Historie rapu v USA a Historie rapu v ČR. Pro interpretaci výsledků byla stěžejní. Výsledky práce naznačují, že dosud existuje určitá spojitost, především v USA, mezi podobu rapu v počátcích žánru s podobou dnešních skladeb.

Empirická část se věnovala komparaci obsahu nejposlouchanějších textů v subžánru trap mezi USA a ČR. Zkoumal jsem skladby z let 2012 až 2022 a zaměřil jsem se na odlišnosti v tématech, která se v textech objevují. Před výzkumem jsem definoval tento subžánr, popsal jsem okolnosti vzniku trapu a uvedl jeho základní definice. Ve svém výzkumu jsem se přiklonil k druhé z definic, která definuje tento subžánr na základě jeho instrumentální podoby.

Mým výzkumným cílem bylo odpovědět na výzkumné otázky a ověřit hypotézu z úvodní části práce. Pro potřeby výzkumu jsem zvolil kvalitativní obsahovou analýzu, která mi umožnila odhalit tematické odlišnosti skladeb z USA a ČR. Jako záznamovou jednotku jsem zvolil každé čtyřverší písní, které jsem podrobil vlastní sémantické interpretaci, abych mohl témata rozdělit do kategorií, v nichž jsem porovnával četnost jejich výskytu. Tímto způsobem pro mě bylo možné odpovědět na následující výzkumné otázky, které jsem si na začátku výzkumu stanovil:

Otázka č. 1: *Jak se liší četnost témat obsažených v nejposlouchanějších skladbách z USA a ČR?*

Z obsahové analýzy vyplývá, že četnost témat, obsažených ve sledovaných skladbách, se mezi USA a ČR výrazně liší. Jediná témata s podobným zastoupením byla

Peníze a Úspěchy.

Otázka č. 2: *Existuje větší zastoupení původních témat trapové hudby v USA než v ČR?*

Četnosti v kategoriích témat spojenými s původním zaměřením trap music (násilí, sex, návykové látky a úspěchy), ukazují, že skladby z USA ve všech těchto kategoriích dosahují větší četnosti. Odpověď na otázku tedy je, že skladby z USA mají větší zastoupení původních témat trapové hudby.

Otázka č. 3: *Jaké by mohly být důvody pro odlišnosti v zastoupení jednotlivých témat?*

Domnívám se, že hlavním důvodem pro odlišnosti v tématech je sociokulturní prostředí, ve kterém trap vznikl. Původní interpreti z USA se ve svém dennodenním životě setkávali s pouličním násilím, prostitucí, drogami a kriminalitou. Taková zkušenost častokrát schází českým interpretům. V jejich textech se tato témata objevují spíše jako žánrový stereotyp než zkušenost z vlastního života nebo ze života předešlé generace. V ČR se do textů promítají i další témata, jako je životní styl, ponižování a negativní emoce. To může souviset s tím, že čeští raperi nepocházejí z tak chudých a společensky vyčleněných komunit, jako je tomu v počátcích trapu v USA.

V úvodu práce byla také stanovena **hypotéza**: „*Vlivem rozdílných sociokulturních vlivů v USA a České republice se bude obsah textů nejposlouchanějších trapových skladeb lišit.*“

Odpověď: Výsledky výzkumu ukazují, že se pravděpodobně díky rozdílným sociokulturním vlivům obsahy nejposlouchanějších trapových skladeb v USA a České republice liší.

Je potřeba zmínit, že výzkum slouží spíše jako sonda do rapového prostředí. Výsledky výzkumu nelze generalizovat kvůli malému výzkumnému vzorku a subjektivní interpretaci dat. Výsledky mé empirické práce ale mohou sloužit jako podnět k dalšímu zkoumání obsahové stránky rapu, včetně vlivu sociokulturních rozdílů mezi oběma zeměmi na jeho obsah. Narůstající oblíbenost žánru naznačuje, že význam rapu jako média masové komunikace v současnosti nelze ignorovat. Osobně si myslím, že rap, respektive hiphopová kultura si zaslouží v oblasti vědeckých prací větší pozornost.

Summary

In the conclusion part of the thesis, I will discuss whether my initial hypothesis, i.e. that due to the different sociocultural influences in the USA and the Czech Republic, the content of the lyrics of the most listened to Czech and US trap songs will differ, holds true.

I will first briefly describe the content of the individual thesis chapters. Then I will summarize the answers to the research questions and present conclusions drawn from the research. And lastly, I will discuss the relevance of my findings for future scholarly work.

In the opening chapters of the thesis, I explained the basic concepts involved. I subsequently described the history of rap and pointed out the characteristics of streaming platforms as well as the specifics of the rap audience. The purpose of these chapters was to place my research in a broader context. Especially relevant were the sections dealing with the history of rap in the U.S. and the background information necessary for the interpretation of content analyses results. These results seem to suggest that especially in the USA, there is still some connection between the form of rap in the early days of the genre and the form of today's songs.

Prior to my research, I also defined the subgenre of trap music and described the circumstances of its emergence. For the purpose of my own analyses, I adopted the definition, which defines the subgenre based on its instrumental form.

In the empirical part, I conducted a qualitative analysis, focusing on thematic differences in the lyrics of the most listened to trap songs written by Czech and US musicians between the years 2012 and 2022. I chose the quatrain as the basic unit of analysis. I subjected each quatrain to my own semantic interpretation in order to categorize the themes and compare their frequency of occurrence. In this way, it was possible for me to answer the following research questions I set out at the beginning:

Question 1: How does the frequency of themes contained in the most listened to songs written by Czech musicians and US musicians differ?

The content analysis showed that there were considerable differences between the themes contained in the US songs and those contained in the Czech songs. The only themes that were represented almost equally in songs coming from both countries were money and achievement.

Question 2: Is there a greater representation of original trap music themes in songs currently produced in the US compared to songs produced in the Czech Republic?

The frequencies in the categories of themes associated with the original focus of trap music (violence, sex, addictive substances, and achievements) show that these themes are more commonly represented in the US songs.

Question 3: What could be the reason for the differences in the representation of each theme?

I believe that the main reason for the differences in the themes is the socio-cultural environment in which trap originated. The original performers from the US frequently encountered street violence, prostitution, drugs and crime in their daily lives. Czech performers, on the other hand, often lack such an experience. In Czech lyrics, these themes appear as a genre stereotype, rather than as stories based on personal experience. Moreover, other themes such as lifestyle, humiliation and negative emotions are sometimes reflected. This could be explained by the fact that Czech rappers usually do not come from poor and socially excluded communities as the original US trap performers did.

I formulated the following hypothesis: *"Due to the different sociocultural influences in the USA and the Czech Republic, the lyrical content of the most listened to trap songs will differ."* The findings of my empirical work have confirmed this. It should be noted that the research serves more as a probe into the rap environment. The results cannot be generalized due to the small research sample and the subjective interpretation of the data. Nevertheless, my empirical work can serve as a starting point for further research into rap music, especially research focusing on the influence of sociocultural differences between the two countries on the themes that are frequently represented in the lyrics. The increasing popularity of the genre suggests that at present, the importance of rap as a medium of mass communication cannot be ignored. Personally, I think that rap or hip hop culture deserves more attention in scholarly works.

Použitá literatura

- ABRAHÁM, Pavel. Česká RAPublika [film]. Česko: HBO Europe, 2016. 1 film (76 min).
- BARAKA. Amiri. Blues People: Negro Music in White America. 1. vyd. New York: Harper & Row, 1963. 256 s. ISBN 978-0688184742. Strana 99.
- BENEDIKTOVÁ, Jana. (2023). Český rap začínal s Vatikánem v lihu, dneska si chodí pro ceny [rozhovor s DJ Poetou]. ČT24 [online]. Dostupné z: https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/3340242-cesky-rap-zacinal-s-vatickou-v-lihu-dneska-si-chodi-pro-ceny?fbclid=IwAR0E-XdChkKS0ZvTEA9ZJYF1-xlhsSPrqN-gGLI9_3ywKT1PsFfTc41vfcM [cit. 2023-04-23].
- BERELSON, B. Content Analysis in Communication Research. New York: Hafner Press, 1971. ISBN 978-0029022908. s. 146.
- BERELSON, B. Content Analysis in Communication Research. New York: Hafner Press, 1971. ISBN 978-0029022908. s. 229
- BERELSON, B. Content Analysis in Communication Research. New York: Hafner Press, 1971. ISBN 978-0029022908. s. 147
- BLAŽEK, J. a kolektiv. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-524-3.
- BROŽ, Vladimír, alias VLADIMÍR 518. Kmeny [online]. Přednáška. 2015-04-19 [cit. 2023-04-23]. In: eliaTV [online]. [vid. 2015-05-13]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=VJTb9bE7YzI&t=266s&ab_channel=eliaTV
- FORMAN, M. The 'Hood Comes First: Race, Space, and Place in Rap and Hip-Hop. Hanover: University Press of New England, 1996. ISBN 978-0874517637.
- FORMAN, M. The 'Hood Comes First: Race, Space, and Place in Rap and Hip-Hop. Hanover: University Press of New England, 1996. ISBN 978-0874517637. s. 53.
- GATES, Henry Louis Jr. The Signifying Monkey: A Theory of African-American Literary Criticism. Oxford University Press, 2014. ISBN 019506075X.
- HALE, A. The Trap: The Story of the Trap, Told by the People Who Created It. London: Amistad, 2018. ISBN 978-0062305546.
- HRÁCH, Jaroslav. Český rap v roce 2021 [online]. Musicserver.cz, 2021 [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://musicserver.cz/clanek/67345/cesky-rap-v-roce-2021/>.
- CHANG, Jeff. Can't Stop Won't Stop: A History of the Hip-Hop Generation. 1. vyd. New York: St. Martin's Press, 2005. 546 s. ISBN 0-312-30143-X. Strana 29
- CHANG, Jeff. Can't Stop Won't Stop: A History of the Hip-Hop Generation. 1. vyd. New

York: St. Martin's Press, 2005. 546 s. ISBN 0-312-30143-X.

CHARRY, Eric S. Mande Music: Traditional and Modern Music of the Maninka and Mandinka of Western Africa. 2nd ed. Chicago: University of Chicago Press, 2012. ISBN 978-0226101629. Strana 81.

INSANUL, Ahmed. "Hip-Hop Music Most Popular Genre, Dominance Slipping." Billboard [online]. [cit. 2023-04-25]. Dostupné z: <https://www.billboard.com/pro/hip-hop-music-most-popular-genre-dominance-slipping/>

KALUŽA, Jernej. (2018). Reality of Trap: Trap Music and its Emancipatory Potential. IAFOR Journal of Media, Communication & Film, 5(2), str. 3. Citace v textu: (Adaso, citováno v Jernej, 2018, s. 3). Literatura: Adaso, H. (2017). The History of Trap Music. LiveAbout. [online]. [cit. 2023-04-23]. Dostupné z: <https://www.liveabout.com/history-of-trap-music-2857302>.

KELLNER, Douglas; SADÍLEK, Jiří; ŠUBRT, Jiří, a kol. Velký sociologický slovník. Vydání první. Praha: Karolinum, 1996. 994 s. ISBN 80-7066-949-9.

KIČINKO, Petr. Hip Hop v Československu a v České republice [online]. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění, Hudební fakulta. Vedoucí práce Petr LYKO. Brno, 2019 [cit. 2023-04-22]. Dostupné z: <https://is.jamu.cz/th/q6rjx/>.

KOMRSKOVÁ, Lenka. Subkultura graffiti z genderové perspektivy [online]. Praha, 2013 [cit. 2023-04-22]. Diplomová práce. Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Katedra genderových studií. Vedoucí práce Kateřina KOLÁŘOVÁ. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/webapps/zzp/detail/115712/>.

NADLER, Christine, rež. The Foundation. In: Hip-Hop Evolution [online]. 2016 [cit. 2023-04-21]. Dostupné z: <https://www.netflix.com/watch/80141782?trackId=13752289&tctx=0%2C0%2C984ed6d3077b1a4b1ca7a729f4d4a4be4bb5b5b7%3A12c1e7d3b5f%2C984ed6d3077b1a4b1ca7a729f4d4a4be4bb5b5b7%3A12c1e7d3b5f%2Cundefined>

REINARMAN, C. a LEVINE, H. G. Crack in America: Demon Drugs and Social Justice. Berkeley: University of California Press, 1997. ISBN 978-0520209316

ROSE, T. (2008). The Hip Hop Wars: What We Talk About When We Talk About Hip Hop--and Why It Matters. 1. vydání. New York: Basic Civitas Books. 300 s. ISBN 978-0-465-00310-9.

SAFIRE, William. On Language: The Rap on Hip-Hop [online]. The New York Times, 1992-11-08 [cit. 2013-03-20]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/1992/11/08/magazine/on-language-the-rap-on-hip-hop.html>

SMOLÍK, Josef. Subkultury mládeže: Úvod do problematiky. Praha: Grada Publishing, 2012. 31 s. ISBN 978-80-247-2907-7. str. 31

TOOP, David. Rap attack 3: African rap to global hip hop. New York: Serpent's Tail, 2000. 224 s. ISBN 9781852427894.

VELKÝ SLOVNÍK NAUČNÝ. 1999. Svazek 16, 6 s. 1220, 532.

VOJTĚCHOVSKÁ, Martina. (2022). Rap dozrál do mainstreamu, pro mladé je trendy [rozhovor s Romanem Blinkou]. Mediaguru.cz [online]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/clanky/2022/04/rap-dozral-do-mainstreamu-pro-mlade-je-trendy/> [cit. 2023-04-23].

WATKINS, S. Craig. Representing: Hip Hop Culture and the Production of Black Cinema. Chicago: University of Chicago Press, 2006.

Teze bakalářské práce

SCHVÁLENO *MJ*
12.3.22

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce									
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:									
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Beránek Antonín	Razítko podatelny: <table border="1"> <tr> <td colspan="2">Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd</td> </tr> <tr> <td>Došlo dne:</td> <td>10-03-2022 -1-</td> </tr> <tr> <td>Čj:</td> <td>39 Příloh:</td> </tr> <tr> <td>Příkladem:</td> <td></td> </tr> </table>	Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd		Došlo dne:	10-03-2022 -1-	Čj:	39 Příloh:	Příkladem:	
Univerzita Karlova Fakulta sociálních věd									
Došlo dne:		10-03-2022 -1-							
Čj:		39 Příloh:							
Příkladem:									
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2019									
E-mail diplomantky/diplomanta: 79671454@fsv.cuni.cz									
Studijní obor/forma studia: Mediální studia/prezenční									
Název práce v češtině: Komparace obsahu rapových textů v USA a České Republice									
Název práce v angličtině: Comparison of rap lyrics contents in the USA and the Czech Republic									
Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013): (diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí) ZS 2022/2023									
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce (max. 1000 znaků): Cílem mé práce je porovnat obsahy rapových textů v Americe a České republice. V práci nejdříve uvedu definici tohoto hudebního žánru a vysvětlím pojmy s ním spojené. Uvedu časovou osu vzniku tohoto žánru a stručně popíšu jeho základní proměny v čase. Pokusím se charakterizovat cílové publikum rapových skladeb a uvedu jeho specifika. Zaměřím se také na platformy, které interpeti využívají na sdílení svých písní. Následně definuji dominantní subžánr poslední dekády, který je společný pro Ameriku i Českou Republiku, charakterizují ho a v jeho rámci provedu sondu. Ve výzkumné sondě se budu snažit o porovnání a analýzu Amerických a Českých rapových textů od roku 2012 do roku 2022. Při práci na výzkumné sondě vycházím z teze, že vlivem rozdílných sociokulturních vlivů se bude obsah nejposlouchanějších skladeb v obou státech lišit.									
Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu): I. Úvod II. Teoretická část (Stanovení základních pojmů, Stručný popis rapové hudby, její vývoj v ČR a v USA, specifika posluchače rapové hudby, představení platform pro distribuci skladeb, představení subžánru, na kterém bude proveden výzkum, III. Výzkumná část (Vymezení klíče pro výběr zpracovávaného materiálu, uvedení obsahu jednotlivých skladeb, jejich vzájemná komparace) IV. Výsledky výzkumu (Zhodnocení nasbíraných dat, posudek výsledků vzhledem k stanovené tezi) V. Závěr									
Vymezení zpracovávaného materiálu (např. konkrétní titul periodika a období jeho analýzy): V mé práci se zaměřím na obsahovou analýzou nejposlouchanějších skladeb v subžánru trap z každého roku (2012-2022). Vždy vyberu jednu píseň z USA a jednu z České republiky, které mají v daném roce nejvíce přehráni na platformě Spotify a navzájem je budu obsahově komparovat.									
Postup (technika) při zpracování materiálu: Mnou vybraný nereprezentativní vzorek skladeb z let (2012 - 2022) podrobím obsahové analýze v subžánru trap. Případné obsahové odlišnosti nebo podobnosti komparovaných skladeb zaznamenám a zjistím, zda výsledky naznačují, že sociokulturní prostředí opravdu ovlivňuje obsahy rapových skladeb.									
Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a způsobu jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):									

- GIOIA, Ted. Hudba: podvratné dějiny. Přeložil Marek SEČKAŘ. Brno: Host, 2021. ISBN 978-80-275-0588-3. (Popisuje jak člověk nahlíží na hudbu, jak nás hudba ovlivňuje a jak se vyvíjí)
- McQuail, Denis: Úvod do teorie masové komunikace. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5 (Zabývá se masovými médii a masovou komunikací, seznamuje se základními pojmy a teoriemi mediálních studií)
- Výrost Jozef, Slaměník Ivan, Sollarová Eva: Sociální psychologie: teorie, metody, aplikace. Praha: Grada. 2019. ISBN 978-80-247-5775-9 (Popisuje sociální psychologii jako celek, vysvětluje procesy socializace, vznik sociálních skupin apod.)
- Rap Story [dokumentární cyklus]. Režie Šimon Šafránek. Česko: Česká televize, 2021 (Popisuje vývoj rapové hudební scény v České Republice)
- Hip-Hop Evolution [dokumentární cyklus]. Režie Sam Dunn, Scot McFadyen, Darby Wheeler. Kanada, 2016 (Představuje rapové umělce, chronologicky popisuje vznik a vývin rapu až po současnost a popisuje a popisuje sociokulturní vliv doby)
- PETCHAUER, Emery. Framing and Reviewing Hip-Hop Educational Research. *Review of Educational Research* [online]. 2009, 79(2), 946-978 [cit. 2022-02-07]. ISSN 0034-6543. Dostupné z: doi:10.3102/0034654308330967 (Popisuje hip-hop a jeho vlivy na vzdělávání a porozumění dnešnímu jazyku, nahlíží na hip-hop jako kulturní vliv, který ovlivňuje mladé lidi a jejich sebepojetí)

Diplomové práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

Tranová, Františka. Analýza českých hudebních žebříčků, 2006-2020: Diverzita, průnik, časová prodleva a koncentrace. Praha, Univerzita Karlova, 2021

Bolbol, Jakub. Poetika Textů East Coast Old School Rapu a Hip Hopu. Praha, Univerzita Karlova, 2021

Tkáč, Vojtěch. Počátky a vývoj českého hip hopu v tuzemských hudebních časopisech. Praha, Univerzita Karlova, 2021

Seghman, Marek. The "Music as therapy" trope in contemporary African American Rap music. Praha, Univerzita Karlova, 2020

Blejštil, Petr. Rapová scéna jako veřejná sféra: jak se projevuje politická kritika v českém rapu a jaké jsou její důsledky ve vztahu k veřejnosti. Praha, Univerzita Karlova, 2020

Setníčková, Lucie. Specifika slovní zásoby současného českého rapu. Praha, Univerzita Karlova, 2018

Barnová, Daniela. Subkultury české mládeže se zaměřením na městskou subkulturu hip hop. Praha, 2017

Datum / Podpis studenta/ky

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:	
Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:	
Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.	
Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.	
Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga	Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKU DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE SCHVALUJE GARANT PŘÍSLUŠNÉHO STUDIJNÍHO OBORU,

Seznam příloh

Příloha č. 1: Nejposlouchanější trapové skladby z USA a ČR použité v obsahové analýze z roku 2012-2022

USA:

2012: A\$AP ROCKY - F**kin' Problems ft. Drake, 2 Chainz, Kendrick Lamar

2013: Mike WiLL Made-It - 23 (Explicit) ft. Miley Cyrus, Wiz Khalifa, Juicy J

2014: Katy Perry – Dark Horse ft. Juicy J

2015: Post Malone – White Iverson

2016: Migos – Bad and Boujee ft. Lil Uzi Vert

2017: Post Malone – Congratulations ft. Quavo

2018: Drake – God's Plan

2019: Lil Nas X – Old Town Road ft. Billy Ray Cyrus

2020: Future – Life Is Good ft. Drake

2021: Lil Nas X, Jack Harlow – Industry Baby

2022: Lil Baby – In A Minute

ČR:

2012: Logic Pod Vlivem ft. Jackpot

2013: Cbch, BELXCH, Robin Zoot, Logic, SKiNNY BARBER, Erazet, Jackpot, Lvcas Dope – Pretty Gádže

2014: Ben Cristovao – Těžký Váhy ft. Cavalier

2015: Ektor – Peníze ft. Rytmus

2016: Ektor – Prázdněj Sex

2017: Yzomandias – Hannah Montana ft. Lvcas Dope

2018: Nik Tnedo – Sedm ft. Hasan

2019: Viktor Sheen – Mráz

2020: Ektor – Ted' tady

2021: Viktor Sheen – Alucard

2022: PTK – Baby a Benzo ft. Yzomandias